

NATURCENTRUM AB

NATURVÄRDESMONITORERING BRUNNBY BRÄCKE 9:3

RAPPORT 2017-09-06

Andreas Malmqvist

Uppdragsgivare

Liljewall Arkitekter
Odinsplatsen 1
411 02 Göteborg

Uppdragsgivarens kontaktperson:

Louise Hagelberg
Tel: 0709-43 67 03
E-post: loha@liljewall.se

Uppdragstagare

Naturcentrum AB
Strandtorget 3
444 30 Stenungsund

Projektledare:

Andreas Malmqvist
Tel. 010-220 12 05

andreas.malmqvist@naturcentrum.se

Naturvärdesinventering och rapport: Andreas Malmqvist

Intern granskning: Johan Svedholm

Kartmaterial

©Lantmäteriet

Omslagsbild: Vy över norra delen av området

Foton i rapporten

Samtliga foton är från inventeringsområdet och har tagits i samband med inventeringen.

Innehåll

UPPDRAG	4
NATURVÄRDESINVENTERING – GENOMFÖRANDE	4
INVENTERINGSOMRÅDET	4
METODIK	4
<i>Bedömningsgrunder</i>	5
<i>Detaljeringsgrad och tillägg</i>	6
<i>Förarbete</i>	6
<i>Fältinventering</i>	6
NATURVÄRDESINVENTERING – RESULTAT	7
INFORMATIONSKÄLLOR - TIDIGARE KÄNDA UPPGIFTER	7
<i>Naturinventeringar</i>	7
<i>Naturvårdsarter</i>	7
<i>Gällande områdesskydd</i>	7
INVENTERINGRESULTAT	7
<i>Områden som saknar naturvärde</i>	7
<i>Naturvärdesobjekt</i>	7
<i>Naturvårdsarter</i>	8
<i>Generella biotopskydd</i>	9
REDOVISNING AV NATURVÄRDESOBJEKT	11
1. <i>Allé med lind</i>	11
2. <i>Lövskog i sydväst</i>	12
3. <i>Trädrad och grov hassel utmed stenmur</i>	13
4. <i>Damm</i>	14
5. <i>Trädrad med artrikt buskskikt utmed stenmur</i>	15
6. <i>Lövskog med skogsknipprot</i>	16
7. <i>Förekomster av skogsknipprot</i>	17
8. <i>Träd och buskar utmed stenmur</i>	18
REFERENSER	18

Uppdrag

På uppdrag av Liljewall Arkitekter har Naturcentrum gjort en naturvärdesinventering av en del av fastigheten Brunnby Bräcke 9:3 i Höganäs kommun. Rapporten ska utgöra underlag till en detaljplan för området.

Naturvärdesinventering – Genomförande

Inventeringsområdet

På stora delar av inventeringsområdet har det tidigare legat en plantskoleverksamhet med ett stort antal växthus och andra ytor för odling av trädgårdsväxter. Växthusen är sedan några år rivna men det finns fortfarande kvar betongfundament till växthus, högar med rivningsavfall och andra strukturer kopplade till plantskolan, liksom rader med läplantering av tujor. Efter rivningen av växthusen har markerna växt igen med sly och buskar. I stora delar av området förekommer växter som är främmande och till och med invasiva. I mindre utsträckning finns lövträdsmiljöer som alléer/trädrader och även som ung lövskog, längs i sydost troligen i form av en igenväxt park/trädgård. Området avgränsas i söder, öster och större delen i norr av stenmurar.

Omgivningarna utgörs till största delen av ett omfattande åkerlandskap där det aktuella området ligger i västra delen. Öster om området gränsar villabebyggelse och därefter strand och hav. Inventeringsområdet är ca 3,4 ha och avgränsningen framgår av figur 2.

Metodik

Inventeringen utfördes enligt Svensk Standard SS 19 90 00. Det innebar identifiering av geografiska områden med positiv betydelse för biologisk mångfald, samt bedömning av denna betydelse. Områden av positiv betydelse för biologisk mångfald har avgränsats och beskrivits som naturvärdesobjekt. Naturvärdesobjektens betydelse för biologisk mångfald har därefter bedömts enligt en skala i fyra naturvärdesklasser enligt figur 1. Med biologisk mångfald avses; ”*mångfald inom arter, mellan arter och av ekosystem.*”

Högsta naturvärde – naturvärdesklass 1 Störst positiv betydelse för biologisk mångfald
Högt naturvärde – naturvärdesklass 2 Stor positiv betydelse för biologisk mångfald
Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3 Påtaglig positiv betydelse för biologisk mångfald
Visst naturvärde – naturvärdesklass 4 Viss positiv betydelse för biologisk mångfald.

Figur 1. Naturvärdesklasser.

Vattenmiljöer har endast bedömts utifrån vad som kan ses från ytan och naturvärdesklassen är därför preliminär.

Bedömningsgrunder

Naturvärdesbedömningen görs utifrån två bedömningsgrunder: **Art** och **Biotop**. Bedömningsgrunden **Art** omfattar *Naturvårdsarter* och *Artrikedom* medan bedömningsgrunden **Biotop** omfattar *Biotopkvalitet* och *Sällsynthet och hot*.

Naturvårdsarter

Med naturvårdsart avses art som indikerar att ett område har naturvärde eller som i sig själv är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Bland naturvårdsarterna har rödlistade arter och skyddade arter särskild betydelse.

Med *rödlistad art* menas art som enligt den internationella naturvårdsunionens (IUCN) kriterier inte bedöms ha långsiktigt livskraftig population i Sverige utan löper risk att försvinna från landet. Rödlistade arter delas in i olika hotkategorier, NT= Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd. Rödlistade arter markeras med någon av ovanstående hotkategorier efter artnamnet i enlighet med aktuell rödlista (Artdatabanken 2015).

Med *skyddad art* eller *fridlyst* avses art som omfattas av förbud enligt 4–9 §§ Artskyddsförordningen, med förtydligande som finns i Naturvårdsverkets handbok (Naturvårdsverket 2009) angående vilda fåglar. Där framgår att även om alla fågelarter omfattas ska de arter markerade med B i bilaga 1 till artskyddsförordningen, rödlistade arter samt sådana arter som uppvisar en negativ trend prioriteras i skyddsarbetet. Sådana skyddade arter markeras med (§) efter artnamnet.

Skogsstyrelsen har tagit fram en förteckning över arter som indikerar högt naturvärde i skog – *signalarter i skog* (Nitare 2014). En art som tillhör denna kategori markeras med (S) efter artnamnet.

En rapport med insekter som signalarter i öppna marker har tagits fram av Länsstyrelsen i Halland (Larsson 2017).

Övriga naturvårdsarter (exempelvis växter knutna till hävdpräglade miljöer) och arter som inventeraren från egen erfarenhet och kunskap bedömer som naturvårdsarter men som inte faller inom någon av de övriga kategorierna markeras med (n).

Artrikedom

Här mäts eller görs en bedömning om området är artrikare eller mycket artrikare än det omgivande landskapet eller andra områden av samma biotop i regionen eller i Sverige.

Biotopkvalitet

Omfattning och betydelse för biologisk mångfald mäts eller bedöms. Exempel på biotopkvaliteter är; naturlighet, strukturer, kontinuitet, förekomst av nyckelarter.

Sällsynthet och hot

Med sällsynta biotoper avses sådana som är mindre vanliga inom ett visst geografiskt område. Hotade biotoper är sådana där utbredningsområdet minskar, den totala arealen minskar eller där strukturer eller funktioner som är viktiga för biotopen sannolikt

inte kommer finnas kvar på lång sikt eller bevarandestatusen hos biotopens typiska arter inte är gynnsam.

Detaljeringsgrad och tillägg

Naturvärdesinventeringen utfördes med *detaljeringsgrad detalj*. Detta innebär att inventeringen utförs med en sådan noggrannhet att samtliga naturvärdesobjekt med en yta av 10 m² eller mer samt linjeformade objekt med en minsta längd av 10 m och 0,5 m bredd kan identifieras.

Följande tillägg har ingått i naturvärdesinventeringen:

4.5.2 Naturvärdesklass 4

4.5.3 Generellt biotopskydd (miljöbalken 7 kap 11§)

4.5.5 Detaljerad redovisning av artförekomst (rödlistade arter och fridlysta arter)

Förarbete

För att identifiera potentiella naturvärdesobjekt flygbildtolkades inventeringsområdet. Relevant information om biologiska bevarandevärden och naturvårdsintressen eftersöktes dessutom från följande källor:

- Länsstyrelsen i Skåne *WebbGIS* (strandskydd, riksintresse mm)
- Naturvårdsverkets Web-baserade *Skyddad natur*
- ArtDatabankens databaser, utdrag av rödlistade, skyddade och fridlysta arter. Noterade förekomster från perioden 1990-01-01 till 2017-08-23.
- Kullahalvöns natur 2016. Naturvårdsplan för Höganäs kommun 2017-2026.
- Länsstyrelsen i Malmöhus län. 2003. Från Sandhammaren till Kullaberg: naturvårdsprogram för f.d. Malmöhus län.
- TUVA – Resultat från Jordbruksverkets ängs- och betesmarksinventering.
- Skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering.
- Kontakt med kommunekolog Richard Åkesson 24/8 2017.

Fältinventering

Fältinventering utfördes under 22/8 och 29/8 då inventeringsområdet genomströvades. Utifrån beprövad kunskap och erfarenhet eftersöktes biotopkvaliteter och arter av betydelse för biologisk mångfald.

Naturvärdesinventering –

Resultat

Informationskällor - tidigare kända uppgifter

Naturinventeringar

Uppgifter om biologisk mångfald inom inventeringsområdet har noterats från Skånes flora (uppgifter från Artdatabanken).

Naturvårdsarter

Följande naturvårdsarter finns noterade sedan tidigare enligt ArtDatabankens databaser (uttag för perioden 1990-01-01 till 2017-08-23): Gatmålla (CR), grusnejlika (VU), etter-nässla (NT) och åkerrödtoppa (NT). Några ytterligare uppgifter om naturvårdsarter inom inventeringsområde har inte framkommit.

Gällande områdesskydd

Ingen del av inventeringsområdet är formellt skyddat som biotopskydd, Natura 2000-område, nationalpark, naturminne, djur- och växtskyddsområde eller naturreservat. Området omfattas inte heller av riksintresse för naturvård, strandskydd eller landskapsbildskydd.

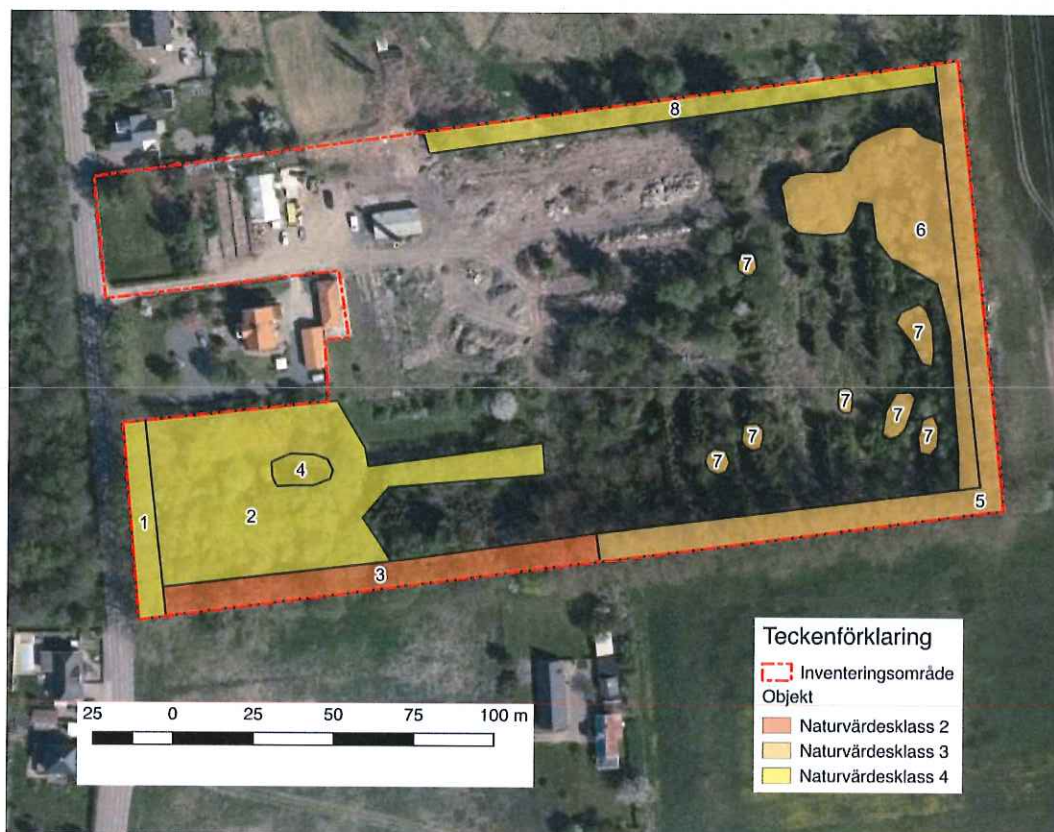
Inventeringsresultat

Områden som saknar naturvärde

Områden som bedömts sakna betydelse för biologisk mångfald utgörs av kvarstående byggnader eller byggnadsrester, ytor med påtagligt inslag av främmande arter som jätteloka, parkslide eller kanadensiskt gullris vilka även brukar anges som invasiva (Länsstyrelsen i Skåne 2016, Länsstyrelsen i Västra Götaland 2016, Artdatabankens hemsida). Även ytor med storväxande arter av björnbär (främst armeniskt björnbär?) och ytor med planterad tuja bedöms som negativt för mångfalden, liksom öppna grusytor för fordon och klippta gräsytor. Ovanstående områden bedöms i sitt nuvarande tillstånd inte bidra till mångfald inom arter, mellan arter eller ekosystem. Ytor med främmande/invasiva arter kan till och med utgöra ett hot mot mångfalden.

Naturvärdesobjekt

Vid inventeringen identifierades nio naturvärdesobjekt (Figur 2) varav två bedömdes ha visst naturvärde (naturvärdesklass 4), två bedömdes ha påtagligt naturvärde (naturvärdesklass 3) och ett bedömdes ha högt naturvärde (naturvärdesklass 2). Objekt 7 består av flera ytor som är skilda från varandra. De har dock förts till samma objektsnummer eftersom de utgör förekomster av skogsknipprot i triviala likartade miljöer. Naturvärdesobjekten redovisas var för sig längre fram i rapporten.

Figur 2. Inventeringsområde med identifierade och klassificerade naturvärdesobjekt med objektsnummer (1-7). Objekt 7 består av flera ytor.

Naturvårdsarter

Fyra naturvårdsarter påträffades vid inventeringen och listas i tabell 1 nedan. Av dessa är orkidén skogsknipprot fridlyst (figur 3). Åtgärder som påverkar fridlysta arter kräver dispens från artskyddsförordningen. Lundelm (S) är ett ganska vanligt gräs som främst är knutet till skogar på mullrik mark. De hotade trädslagen alm (CR) har minskat kraftigt i Sverige på grund av sjukdomar. På vissa platser är de dock fortfarande mycket vanliga åtminstone som småplantor eller sly. På grund av ovanstående har naturvärdet för dessa bedömts lägre än för andra arter i samma hotkategori. Detta tillsammans med att det rör sig om ett stort antal småträd och sly har medfört att det inte bedömts angeläget att markerats ut dessa särskilt.

Skogsalm finns dock tillsammans med övriga noterade naturvårdsarter upptagna för respektive objekt i beskrivningarna nedan.

Naturvårdsarter inklusive ytterligare arter har rapporterats in till Artportalen.

Figur 3. Inventeringsområde med redovisning av fyndplatser för fridlysta och rödlistade arter (§). Det rödlistade trädet skogsalm (CR) var den enda rödlistade art som noterades. Den förekommer med ett stort antal småplantor som är spridda i stora delar av området. Mot bakgrund av att det rör sig om unga träd eller sly och att skogsalmen är rödlistad på grund av en svampsjukdom har det inte bedömts motiverat att markera de enskilda förekomsterna av denna art.

Tabell 1. Relevanta naturvårdsarter som observerades i inventeringsområdet under naturvärdesinventeringen. För varje förekomst anges vilken naturvårdskategori arterna tillhör (rödlistade anges med respektive hotkategori, signalarter enligt skogsstyrelsen anges med "S", fridlysta arter med (§), övriga naturvårdsarter med "n"). Arternas värde som indikatorer för naturvärde varierar.

Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Kategori
skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
lind	<i>Tilia cordata</i>	S
lundelm	<i>Elymus caninus</i>	S
skogsknipprot	<i>Epipactis helleborine</i>	S, §

Generella biotopskydd

Objekt som omfattas av generellt biotopskydd enligt miljöbalken 7 kap 11§ och förordningen om områdesskydd av inventerats. Inom inventeringsområdet avgränsades ett antal stenmurar/rösen och alléer/trädtrader som bedöms omfattas av biotopskyddet (Figur 5).

Figur 5. Stenmurar/rösen och alléer/trädnader som bedöms omfattas av generellt biotopskydd (miljöbalken 7 kap 11§).

Redovisning av naturvärdesobjekt

1. Allé med lind

Naturvärdesklass: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Allé

Beskrivning: Allé med lindar i uppskattningsvis 100 årsåldern. Lindarna är förhållandevis vitala med det finns en del döda grenar och på en lind ett mindre savflöde. Kryptogamfloran är trivial. Blommande lindar är en värdefull pollen- och nektarresurs.

Biotopkvalitéer: Nektar och pollenresurs.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: -

Artrikedom: -

Områdesskydd: Allén bedöms omfattas av generellt biotopskydd.

Övrig information: Fortsätter utanför inventeringsområdet.

2. Lövskog i sydväst

Naturvärdesklass: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Igenväxande park

Beskrivning: Tät lövskogsmiljö med några äldre träd av äkta kastanj och valnöt i norr. I övriga delar dominerar yngre träd av sälg, björk, lind och al. Det finns även hassel, apel och ek och sly av skogsalm. Fältskiktet utgörs nästan helt av kirskaål och nejlikrot. Det finns sparsamt med mulnande ved.

Biotopkvalitéer: -

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: skogsalm (CR), lind (S).

Artrikedom: -

Områdesskydd: -

Övrig information: -

3. Trädrad och grov hassel utmed stenmur

Naturvärdesklass: Högt naturvärde – naturvärdesklass 2

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Allé/trädrad, grov hassel och stenmur.

Beskrivning: Längs med en stenmur i området södra del växer en trädrad med äldre träd av ek och poppel där de flesta träd bedöms vara 75-125 år. Det finns en del död ved och skador på i första hand poppel. Strax norr om trädraden växer flera mycket grova hasselbuketter med mycket god förekomst av multnande ved. I veden finns en mångfald av utgångshål från såväl trägnagare som långhorningar av flera olika arter. I några av hasselstammarna finns håligheter med mulm. På träden växer vedsvampar som alticka, kuddticka och klyvporing och vilkas rötning gynnar vedlevande insekter. Lav- och mossfloran på träden är trivial. I buskskiktet finns ett visst inslag av fläder och hagtorn. Fältskiktet är svagt utvecklat med fläckvisa förekomster av framför allt kirskaål. Det sydvända och varma läget är mycket gynnsamt för vedlevande insekter. Stenmuren har ett potentiellt värde som övervintringsmiljö för insekter och andra smådjur. Värdena är i första hand knutna till de gamla hasselbuskarna men träden och stenmuren bidrar också.

Biotopkvalitéer: multnande ved, blottad ved, mulm, varmt mikroklimat.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: -

Artrikedom: Rikligt av utgångshål i hassel från flera olika arter vedlevande skalbaggar visar på en stor artrikedom av denna artgrupp.

Områdesskydd: Trädraden och stenmuren bedöms omfattas av generellt biotopskydd.

Övrig information: Stenmuren fortsätter utanför inventeringsområdet.

4. Damm

Naturvärdesklass: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4 (Preliminär)

Dominerande naturtyp: Småvatten

Biotoper: Anlagd damm.

Beskrivning: Anlagd damm som kantas av alar. Negativt för den biologiska mångfalden är att den är helt beskuggad och saknar vattenvegetation. På botten ligger flera decimeter med lövförna som ansamlats under åren, vilket också är ogynnsamt för många vattenlevande organismer. Ovanstående innebär att den har liten potential för groddjur eller krävande vattenorganismer. I vattnet noterades rikligt med mygglarver samt sparsamt med skraddare.

Biotopkvalitéer: Bidrar med viss insektsproduktion.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: -

Artrikedom: -

Områdesskydd: -

Övrig information: -

5. Trädrad med artrikt buskskikt utmed stenmur

Naturvärdesklass: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

Dominerande naturtyp: Skog och träd

Biotoper: Allé/trädrad, stenmur.

Beskrivning: Trädrad med poppel som följer en stenmur i söder och i öster. Objektet omfattar även den lövskog som finns under trädskronorna. De flesta träd bedöms vara 75-125 år. Inslag finns av lönn och rönn. Död ved finns i form av skador på träden men också som ett fåtal kvarstående högstubbar i östra delen. Lav- och mossfloran på träden är trivial. Det finns ett välutvecklat buskskikt med hassel, hagtorn, fläder, slån, nypon och olvon. I området finns små förekomster av signalarterna skogsknipprot och lundelm. Skogsknipprot är liksom samtliga andra orkidéer fridlyst. Stenmuren har ett potentiellt värde som övervintringsmiljö för insekter och andra smådjur. Kombinationen av multnande ved och god tillgång på blommande buskar tillhör områdets främsta värde. *Biotopkvalitéer:* multnande ved, varmt mikroklimat, buskarna utgör en viktig pollen- och nektarresurs.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: Skogsalm (CR), skogsknipprot (S, S), lundelm (S), lind (S).

Artrikedom: Artrikt buskskikt.

Områdesskydd: Trädraden och stenmuren bedöms omfattas av generellt biotopskydd.

Övrig information: Stenmuren fortsätter utanför inventeringsområdet.

6. Lövskog med skogsknipprot

Naturvärdesklass: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Ung lövskog.

Beskrivning: Ung lövskog med främst sälg och björk. Det finns sparsamt med sly av lind (S) och skogsalm (CR). Delar av objektet berörs av läplanteringar av tuja. Buskskiktet är tämligen välutvecklat med fläder, hagtorn, hassel och nypon. Buskarna är värdefulla nektar- och pollenresurser som gynnar både insekts- och fågelliv. Fältskiktet är artfattigt med kirskaal och nejlikrot som dominerande arter. Spritt inom objektet växer även cirka 40 exemplar av orkidén skogsknipprot vilket också utgör områdets främsta värde.

Biotopkvalitéer: buskarna utgör en pollen- och nektarresurs.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: skogsalm (CR), lind (S), skogsknipprot (S, S).

Artrikedom: -

Områdesskydd: -

Övrig information: -

7. Förekomster av skogsknipprot

Naturvärdesklass: Påtagligt naturvärde – naturvärdesklass 3

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Rester av plantskola.

Beskrivning: Några spridda förekomster av skogsknipprot (bilden ovan visar en av platserna). Antalet varierar mellan 1-10 orkidéer per yta. Förekomsterna finns i triviala miljöer mellan tuja-rader och på en öppen yta med jätteloka.

Biotopkvalitéer: -

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: Skogsknipprot.

Artrikedom: -

Områdesskydd: -

Övrig information: -

8. Träd och buskar utmed stenmur

Naturvärdesklass: Visst naturvärde – naturvärdesklass 4

Dominerande naturtyp: Park och trädgård

Biotoper: Träd- och buskridå, stenmur.

Beskrivning: Stenmur som kantas av yngre träd och buskar. Bland träd och buskar märks främst skogsalm (CR), björk, sälg, oxel och hagtorn (granarna på bilden växer en bit bakom muren). Det finns ett negativt inslag av björnbärssnår i delar av objektet. Värdet är begränsat men träden och buskarna har ett visst värde för insekter och fåglar. Stenmuren har ett potentiellt värde som övervintringsmiljö för insekter och andra smådjur.

Biotopkvalitéer: hagtorn och sälg utgör en pollen- och nektarresurs.

Sällsynthet och hot: -

Naturvårdsarter: Skogsalm (CR).

Artrikedom: -

Områdesskydd: Stenmuren bedöms omfattas av generellt biotopskydd.

Övrig information: -

Referenser

- ArtDatabanken, 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Naturvårdsverket.
- Höganäs kommun, 2016. Kullahalvöns natur 2016. Naturvårdsplan för Höganäs kommun 2017-2026.
- Larsson, K. 2017. Insekter som signalarter i för öppna marker i södra Sverige. Länsstyrelsen i Halland.

- Länsstyrelsen i Malmöhus län, 2003. Från Sandhammaren till Kullaberg: naturvårdsprogram för f.d. Malmöhus län.
- Länsstyrelsen i Skåne, 2016. Invasiva arter i Skåne i urval. Rapport 2016:19.
- Länsstyrelsen i Västra Götaland, 2016. Främmande arter i Västra Götalands län. Rapport 2016:10.
- Naturvårdsverket, 2009. Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 - fridlysning och dispenser. Handbok 2009:2.
- Svensk Standard SS 199000, 2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. Med tillhörande teknisk beskrivning.

